

Beslutningsforslag nr. B 13. Fremsat den 24. oktober 2006 af Pia Gjellerup (S), Ole Stavad (S), Ole Glahn (RV), Margrethe Vestager (RV), Kristen Touborg (SF), Ole Sohn (SF), Line Barfod (EL) og Jørgen Arbo-Bæhr (EL)

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en kommission om lokalt selvstyre

Folketinget opfordrer regeringen til efter drøftelse med Folketingets partier at nedsætte en uafhængig kommission, der har som opgave at vurdere principperne for og udviklingsmulighederne i det lokale, kommunale selvstyre.

De betydeligt større kommuner, der blev et resultat af kommunalreformen, der træder i kraft den 1. januar 2007, giver grundlag for at tydeliggøre ansvaret for tilrettelæggelsen og udførelsen af de kommunale opgaver med udgangspunkt i det kommunale selvstyre og med respekt for borgernes retssikkerhed.

Kommissionens hovedopgave skal være at gennemgå de principper, der ligger til grund for det kommunale selvstyre og dets ved kommunalreformen nu fastlagte udformning og funktion, og dertil skal kommissionen foreslå såvel principielle som mere konkrete ændringer, som kan udvikle det kommunale selvstyre, samt

- øge lovgivningens klarhed og konsekvens,
- udbygge borgernes retssikkerhed,
- sikre effektive tilsyn og klageveje,

- skabe ensartede og enkle metoder til at opnå indsigt i opgavernes løsning,
- reducere kontrol og detailstyring,
- opgøre og reducere regelbyrden og omkostningerne herved og
- styrke offentligheden i forvaltningen.

En væsentlig del af kommissionen skal bestå af personer med følgende baggrund:

- Ekspertter med indsigt i kommunale forhold,
- ekspertter med indsigt i retssikkerhedsprincipper,
- repræsentanter for kommunale medarbejders faglige organisationer,
- repræsentanter for større borger- og interessegrupper og
- repræsentanter for kommunerne og de mest relevante ministerier.

Kommissionens betænkning skal afgives til indenrigs- og sundhedsministeren med henblik på drøftelse med Folketinget i efteråret 2008.

Bemærkninger til forslaget

I § 82 i grundlovens kapitel om de borgerlige frihedsrettigheder bestemmes det, at kommunernes ret til under statens tilsyn at styre deres anliggender ordnes ved lov. Dette har i tidens løb udmøntet sig i en omfattende lov om kommunernes styrelse og en række særlove, der omhandler alle de opgaver, som kommunerne og amterne varetager som hovedaktører i det danske velfærdssamfund.

Ved kommunalreformen, der træder i kraft i 2007, er amterne nedlagt og erstattet af regioner, der ikke af regeringen anerkendes som en del af det kommunale selvstyre.

Desuden er kommunernes antal reduceret til 98, hvorved der igennem den periode, hvor velfærdssamfundet har udviklet sig med størst styrke i Danmark, er sket en samlet reduktion fra 1.386 kommuner før kommunalreformen i 1970 til de 98 store nye kommuner, der i løbet af nogle år måske bliver endnu et nøk færre.

Denne omfattende reduktion i antallet og dermed størrelsen samt den lige så omfattende forskydning af opgavernes antal og tyngde har ikke på noget tidspunkt været undergivet en samlet, principiel og indsigtfuld vurdering, for så vidt angår indholdet af begrebet »det kommunale selvstyre«.

Dette lægges der op til med dette beslutningsforslag.

Der vil altid være interesse modsætninger mellem staten/regeringen/Folketinget på den ene side og kommunerne på den anden side i en lang række situationer, hvor det politisk er en fælles opgave at sikre borgerne den velfærd, man har stillet dem i udsigt.

Blandt emnerne, der dystes om ud over de økonomiske rammer, er sådanne som regelstyring, mindstekrav, garantier, klageadgange, tilsyn, puljestyling,

evalueringer, indberetninger, sammenligninger, kontrol, udligning og forskelle mellem kommunerne, hvad angår såvel service som økonomiske vilkår.

I den seneste tid er der af det politiske flertal i Folketinget sat alvorlige spørgsmålstejn ved kerneelementer i det kommunale selvstyre spørgsmålstejn, som netop er affødt af den uklarhed, der følger af, at begrebet »det kommunale selvstyre« presses i situationer, hvor der ikke er en mere afklaret balance mellem statsmagten og kommunerne. Dette lægger op til en ufrugtbar konflikt om fremtiden for det lokale selvstyre, som ellers har været et væsentligt kendetegn ved udviklingen af velfærdssamfundet.

Forslagsstillerne ønsker at få kvalificeret diskussionen, således at der skabes det bedste udgangspunkt for udviklingen af velfærdssamfundet i et fællesskab mellem staten og kommunerne, hvor opgaverne løses der, hvor de bedst vil kunne løses.

Det er forslagsstillerens forventning, at en udmøntning af resultaterne af et kommissionsarbejde kan skabe reel sammenhæng mellem forpligtelser, økonomi, ansvar og resultater og dermed en klarere demokratisk indsigt og indflydelse for borgerne. Borgerne vil tillige kunne opleve at få et større udbytte af den kommunale indsats med vægt på ydelserne over for borgerne frem for betydelige anstrengelser med et pålagt bureaukrati.

Forslagsstillerne forestiller sig, at kommissionen kan nedsættes tidligt i 2007 og være færdig med sine analyser, overvejelser og anbefalinger i efteråret 2008, så der kan gennemføres den fornødne opfølgende lovgivning og andre beslutninger i Folketinget før sommeren 2009, hvorefter der kan afholdes kommunalvalg i efteråret 2009 på et fælles og afklaret grundlag.

Skriftlig fremsættelse

Pia Gjellerup (S):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en kommission om lokalt selvstyre.

(Beslutningsforslag nr. B 13).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.